

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το Πρακτικό της με αριθμ **14/2018**
συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ψαρών.

ΘΕΜΑ: *Αίτημα Δήμου Ψαρών για την ανακήρυξη των Ψαρών ως «Ηρωικό Νησί»*

Αρ. Απόφασης: **77/2018**

Στα Ψαρά σήμερα την **24^η** του μήνα **Ιουλίου** του έτους **2018** ημέρα της εβδομάδας **Τρίτη** και ώρα **20:00** το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ψαρών συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημοτικού Καταστήματος Ψαρών, ύστερα από την με αριθμό πρωτ. **979/19-7-2018** έγγραφη πρόσκληση της Προέδρου του, η οποία επιδόθηκε και δημοσιεύτηκε νόμιμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87).

Διαπιστώθηκε πως υπάρχει νόμιμη απαρτία δεδομένου ότι σε σύνολο δεκατριών (13) μελών παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση επτά (7) και ονομαστικά οι:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

- 1) Κουτσοδόντη Αγγελική
- 2) Μπουλαζέρη Μαργαρίτα
- 3) Χατζησκουλίδης Χρήστος
- 4) Δημητρέλης Νικόλαος
- 5) Κούτικα Αγγελική
- 6) Κουτσοδόντη Βασιλική
- 7) Παπαμιχάλης Ιωάννης

ΑΠΟΝΤΕΣ

- 1) Βρατσάνος Μάρκος
 - 2) Χαχούλης Φώτιος
 - 3) Βασιλικής Ιωάννης
 - 4) Κουτσοδόντη Καλλιόπη
 - 5) Βασιλική Ευαγγελία
 - 6) Μπεναρδής Γεώργιος
- (Οι οποίοι δεν προσήλθαν αν και προσκλήθηκαν νόμιμα).

Ο Δήμαρχος Κωνσταντίνος Βρατσάνος προσκλήθηκε και παρίσταται στη συνεδρίαση.

Για την τήρηση των πρακτικών παραβρέθηκε η Γιάννη Αρχόντισσα, υπάλληλος του Δήμου.

Μετά τη διαπίστωση της απαρτίας η πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και πρότεινε να συζητηθεί και το εξής εκτός ημερήσιας διάταξης θέμα:

1. Έκδοση Ψηφίσματος συμπαράστασης για τους πληγέντες και τα θύματα των φονικών πυρκαγιών της Αττικής

Το Δ.Σ. λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 67 παρ. 7 του Ν. 3852/2010

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Εγκρίνει το κατεπείγον του ανωτέρω εκτός ημερήσιας διάταξης θέματος και αποδέχεται την πρόταση της προέδρου για συζήτηση και λήψη σχετικής απόφασης.

Στη συνέχεια η πρόεδρος εισηγούμενη το **5^ο** θέμα της ημερήσιας διάταξης έδωσε το λόγο στον κ. Δήμαρχο, ο οποίος έθεσε υπόψη των μελών του Δ.Σ τα εξής:

Πιστεύω ότι είναι ώριμες πλέον οι συνθήκες προκειμένου να ζητήσουμε επίσημα από την Ελληνική Κυβέρνηση να προχωρήσει στην απαιτούμενη νομοθετική ρύθμιση, ώστε να ανακηρυχθούν τα Ψαρά «**Ηρωική Νήσος**». Με τον τρόπο αυτό θα αποδοθεί ο πρέποντας φόρος τιμής στους ηρωικούς προγόνους μας, που μεγαλούργησαν στον ιστορικό και μαρτυρικό αυτό τόπο και πρόσφεραν τα μέγιστα κατά τη διάρκεια του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του 1821.

Τα Ψαρά έμειναν στην ιστορία της πατρίδας μας και καταξιώθηκαν στην συνείδηση όλων των Ελλήνων και του πολιτισμένου κόσμου ως ο κατ' εξοχήν τόπος του ηρωισμού και της θυσίας.

Είναι ο τόπος όπου κατά τον εθνικό μας ποιητή Διονύσιο Σολωμό περπάτησε η Δόξα μονάχη στην έρημη γη των Ψαρών, αφού όλοι οι κάτοικοι του νησιού μας σφαγιάστηκαν, πωλήθηκαν ως σκλάβοι και όσοι κατόρθωσαν να διασωθούν μετοίκησαν σε άλλα μέρη της πατρίδας μας, ενδεείς και πένητες.

Τα Ψαρά είναι ίσως ο μοναδικός τόπος κατά την εθνεγερσία του 1821 όπου η καταστροφή ήταν καθολική και απόλυτη. Μετά δε την αναχώρηση του τουρκικού στόλου, δεν έμεινε στο νησί ίχνος ανθρώπινης ζωής. Η επανακατοίκηση των Ψαρών άρχισε δειλά -δειλά από το 1840 και έπειτα.

Όλοι οι κάτοικοι του νησιού μας ξεσηκώθηκαν κατά του τυράννου στις 10 Απριλίου του 1821, ημέρα του Πάσχα. Κατά τον ιστορικό Κωνσταντίνο Νικόδημο, αυτόπτη μάρτυρα των γεγονότων, την ημέρα εκείνη, μεταξύ των προγόνων μας κυριαρχούσαν μία ευχή και ένας όρκος:

«Χριστός Ανέστη, η Ελλάς Ανέστη» και «Ελευθερία ή Θάνατος»!

Η συμβολή των Ψαρών κατά τον αγώνα της παλιγγενεσίας δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί, ακόμη και σήμερα.

Όλος ο πλούτος που είχε σωρευθεί κατά την διάρκεια της εμπορικής δραστηριότητας δεκάδων ετών, πριν από την Επανάσταση του 1821, διατέθηκε χωρίς δεύτερη σκέψη για τον ιερό σκοπό. Τρανό παράδειγμα των ανωτέρω ο πρώτος των Ψαριανών, ο ναύαρχός τους Νικολής Αποστόλης που συνεχίζοντας τον αγώνα και μετά την καταστροφή των Ψαρών, απεβίωσε πάμπτωχος στην Αίγινα το έτος 1827.

Οι Ψαριανοί ήταν εκείνοι που πρώτοι κατασκεύασαν, τελειοποίησαν και χρησιμοποίησαν το πυρπολικό, άνευ του οποίου η αντιπαράθεση του ελληνικού στόλου με τον τουρκικό θα ήταν ανέφικτη. Η πρώτη επιτυχής χρήση του όπλου αυτού υπό του γενναίου Ψαριανού πυρπολητή Δημήτριου Παπανικολή, εναντίον του τουρκικού δίκροτου στην Ερεσό, έδειξε στους άλλους νησιώτες τι έπρεπε να κάνουν για να ευοδωθεί ο κατά θάλασσα αγώνας.

Κατά την καταστροφή της Χίου ο ψαριανός στόλος συνέδραμε τους άτυχους κατοίκους και μετέφερε πλήθος από αυτούς στα Ψαρά, προσφέροντάς τους φιλοξενία και προστασία. Ακόμη και η εκδίκηση του ανοσιουργήματος αυτού, επαφίεται στους Ψαριανούς, όταν ο μέγιστος εκ των πυρπολητών, ο Ψαριανός Κωνσταντίνος Κανάρης, κατέκαψε την τουρκική ναυαρχίδα στο λιμάνι της Χίου, θανατώνοντας τον σφαγέα της Καρά Αλή και προξενώντας τον θαυμασμό όλης της φιλελεύθερης Ευρώπης.

Οι επιδρομές των Ψαριανών στα παράλια της Ιωνίας κατά των Τούρκων ήταν συνεχείς, προξενώντας ακόμη και την διακοπή του εσωτερικού εμπορίου της τότε κραταιάς οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Οι καταδρομικές επιδρομές στον κόλπο του Τσαταρλή και σε όλα τα μικρασιατικά παράλια, ανάγκαζαν τον τουρκικό στόλο να είναι σε συνεχή επιφυλακή και τον απέτρεπαν να καταπλεύσει στην Πελοπόννησο, μεταφέροντας στρατεύματα, ώστε να καταπνίξει την επανάσταση εκεί.

Εθίγησαν τότε και ευρωπαϊκά συμφέροντα, αφού οι πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας και Ιταλίας έστειλαν επιστολή στους Ψαριανούς ζητώντας τους να σταματήσουν τις επιδρομές.

Οι Ψαριανοί τότε υπερήφανα αρνήθηκαν, δηλώνοντας ότι είναι σε εμπόλεμη κατάσταση με τους Τούρκους, ζητώντας δε από αυτούς να τους καταβάλουν τα εκ των επιδρομών έσοδα δια να σταματήσουν. Αυτές οι επιδρομές ήταν και η κυριότερη αιτία της καταστροφής του νησιού μας από τους Τούρκους.

Ο ψαριανός στόλος πριν και μετά την καταστροφή των Ψαρών, έλαβε μέρος σε όλες τις μεγάλες ναυμαχίες του απελευθερωτικού αγώνα. Στην εκστρατεία της Σάμου, στην προετοιμασία της επανάστασης στην Κασσάνδρα, στη βοήθεια του Λυκούργου Λογοθέτη ώστε να εδραιωθεί η επανάσταση στη Σάμο και να προετοιμασθεί η επανάσταση στη Χίο, στη ναυμαχία των Πατρών, στη ναυμαχία του Γέροντα και γενικά όπου η πατρίδα είχε ανάγκη. Να σημειωθεί ότι τα ψαριανά πλοία μετακινούνταν με ίδια χρήματα και μέσα, χωρίς καμία βοήθεια από την κεντρική διοίκηση.

Τα Ψαρά ήταν ο βράχος επί του οποίου σταματούσαν όλες οι απόπειρες του Τουρκικού στόλου να μεταφέρει στρατεύματα στην ηπειρωτική Ελλάδα, ώστε να καταπνίξει την επανάσταση και να καταστρέψει τα δύο άλλα ναυτικά νησιά. Η μη επιτυχής έκβαση αυτού του στρατηγικού σχεδιασμού

του τουρκικού ναυτικού δεν πραγματοποιήθηκε εκ του γεγονότος ότι τα Ψαρά υπήρξαν ο θαλάσσιος προμαχώνας της πατρίδας μας.

Η δράση αυτή των Ψαριανών, σε συνδυασμό με την διπλωματική πίεση των μεγάλων δυνάμεων προς την Πύλη, ανάγκασε τον Σουλτάνο να προετοιμάσει επιμελώς την καταστροφή του νησιού μας.

Ακόμη όμως και με την καταστροφή και το Ολοκαύτωμά τους τα Ψαρά, προβάλλοντας σθεναρή αντίσταση και υπέρμετρες απώλειες στον εχθρό, τον ανάγκασαν να διακόψει την εκστρατεία κατά των άλλων δύο αδελφών νήσων της Ύδρας και των Σπετσών και να επιστρέψει στην βάση του.

Η αντίσταση των Ψαριανών αποτελεί την επιτομή του ηρωισμού, της αυτοθυσίας και της περιφρόνησης του θανάτου για χάρη του υπέρτατου αγαθού της ελευθερίας.

Οι Ψαριανοί έμειναν πιστοί μέχρι τέλους στον όρκο που έδωσαν και έκαναν πράξη το σύνθημα της σημαίας τους: «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ»

Η αντίσταση των προγόνων μας, ανδρών και γυναικών, πάνω στο νησί μας μετά την απόβαση των τουρκικών στρατευμάτων, έδωσε την αφορμή να γραφτούν λαμπρές σελίδες ηρωισμού και αυτοθυσίας που θα μείνουν για πάντα ιερή παρακαταθήκη σε όσους θέλουν να ζουν ελεύθεροι.

Οι Ψαριανοί αντιστάθηκαν σε διάφορα σημεία του νησιού κάνοντας μικρά ολοκαυτώματα πριν από το μεγάλο ολοκαύτωμα του Παλαιοκάστρου. Στον Κάναλο ο Μαυρογιάννης και ο Τζώτζης μαζί με τον Αντώνη Σαρή, στο Φτελιό ο Κατσουλήρης, στον οικισμό ο Κων. Ζανής, στα Λιμνονάρια ο Νικ. Κοτζιάς, στην νησίδα του Αγ. Νικολάου στον όρμο Αρχοντίκι ο Νικ. Αργύρης, στο μικρό νησάκι Δασκαλιό ο Βελισσάριος με τον Μαμούνη και τον Μακεδόνα Νάνο Τουρούντζια από την Σιάτιστα.

Όλοι αυτοί και πολλοί άλλοι με τα παλικάρια τους, αντιστάθηκαν λυσσαλέα στις εφόδους των Τούρκων προξενώντας τους μεγάλες απώλειες και όταν η αντίσταση ήταν πλέον αδύνατη λόγω έλλειψης πολεμοφοδίων, έθεταν πυρ στην πυρίτιδα προξενώντας και με τον θάνατό τους μεγάλες απώλειες στον εχθρό.

Στην κορυφή του Παλαιοκάστρου, στη Μαύρη Ράχη όπως επικράτησε να λέγεται από τότε, γράφτηκε ο επίλογος της μεγάλης θυσίας. Αφού φυγάδευσαν όσα γυναικόπαιδα μπορούσαν το προηγούμενο βράδυ, έκαναν λειτουργία στα εκκλησάκια του Αι Γιάννη και της Αγίας Άννας και αποφάσισαν την επομένη να ανατιναχθούν μαζί με τους εχθρούς. Δεν είχαν πλέον ούτε νερό ούτε βόλια για να αντισταθούν. Την εντολή έδωσε ο υπέργηρος πρόεδρος της Βουλής των Ψαρών ο Δημήτρης Βρατσάνος στο γιο του Αντώνη, ένα νέο 22 ετών.

Την επομένη άφησαν τους τούρκους να έλθουν προς την πυριτιδαποθήκη που ήταν συγκεντρωμένα τα γυναικόπαιδα και τότε ο Αντώνης Βρατσάνος εκτέλεσε την επιταγή της πατρίδας, του πατέρα του, των συμπατριωτών του και των γυναικόπαιδων που ήταν γύρω του.

Ο κρότος της έκρηξης συγκλόνησε το Αιγαίο, έγινε δε αισθητός κατά ιστορικές μαρτυρίες και στην Σμύρνη όπου οι Τούρκοι ξεχύθηκαν στους δρόμους να γιορτάσουν. Μα πάνω από όλα, η βουή της έκρηξης του Παλαιοκάστρου έγινε έκτοτε αιώνιος παιάνας που αντηχεί και θα αντηχεί πάντοτε δια μέσου των αιώνων υμνώντας την Ελευθερία, τον Ηρωισμό και την Αυτοθυσία των φιλελεύθερων λαών της γης.

Κυρία Πρόεδρε, κ.κ. Σύμβουλοι, εξ όσων εν συντομία ανωτέρω εξιστόρησα, τα οποία σας είναι γνωστά αφού είναι η ιστορία της ιδιαίτερας μας πατρίδας, τεκμηριώνεται πιστεύω απόλυτα το δίκαιο αίτημά μας, όπως αναληφθεί σχετική νομοθετική ρύθμιση για την ανακήρυξη των Ψαρών σε «Ηρωική Νήσο».

Τα Ψαρά έγραψαν χρυσές σελίδες στην τόσο πλούσια ιστορία του έθνους μας, έγιναν συνώνυμο της αυτοθυσίας και του ηρωισμού και θα πρέπει η Πολιτεία να τους αποδώσει το σωστό προσδιορισμό.

Όπως γνωρίζουμε άλλωστε κάθε τοπωνύμιο συνδέει τους κατοίκους μιας περιοχής με τη παράδοση και την ιστορία της. Το τοπωνύμιο του Δήμου Ψαρών δεν πρέπει να αποτελεί απλώς ένα γεωγραφικό προσδιορισμό αλλά πρωτίστως οφείλει να αναδεικνύει την ιστορία του ένδοξου αυτού νησιού και να ανακαλεί στις μνήμες τη διαδρομή και τους ηρωικούς αγώνες των Ψαριανών για την ελευθερία, δημιουργώντας μία ιστορική συνέχεια, η οποία θα μείνει ανεξίτηλη για τις επόμενες γενιές.

Με την απόφαση αυτή επομένως θεμελιώνεται η ιστορική αλήθεια ενός τόπου, που τόσα πολλά πρόσφερε για την απελευθέρωση της πατρίδας μας και τόσα λίγα έλαβε από αυτή.

Το Δ.Σ. αφού άκουσε την ανωτέρω εισήγηση του Δημάρχου και έλαβε υπόψη:

- Τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 2(51-B) και 65 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07.06.2010 τεύχος Α'): Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.
- Τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/08.06.2006 τεύχος Α') Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας

και έπειτα από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Εγκρίνει την υποβολή αιτήματος προς τον Υπουργό Εσωτερικών και τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων προκειμένου να αναλάβουν σχετική νομοθετική πρωτοβουλία για την ανακήρυξη των Ψαρών σε «**Ηρωικό Νησί**».

Εγκρίνει την υποβολή πρότασης προς το Συμβούλιο Τοπωνυμίων του Υπουργείου Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.) για την διατύπωση σύμφωνης γνώμης, ώστε να ακολουθήσει με πρόταση του κ. Υπουργού η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για την **μετονομασία** του δήμου από Δήμος Ψαρών σε **Δήμος Ηρωικής Νήσου Ψαρών**, ως απόδοση φόρου τιμής και σεβασμού στον μικρό τόπο, με την ανεκτίμητη συνεισφορά στην επίτευξη του μεγάλου εθνικού στόχου για αυτοδιάθεση και ανεξαρτησία καθώς και ως ένδειξη εκπλήρωσης του χρέους διατήρησης της ιστορικής μνήμης ζωντανής.

Μειοψήφησε η δημοτική σύμβουλος κα Μπουλαζέρι Μαργαρίτα η οποία δήλωσε παρούσα.

Αυτή η Απόφαση έλαβε αύξοντα αριθμό **77/2018**

Γι αυτό συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται ως ακολούθως.

Η Πρόεδρος

Τα Μέλη

Υπογραφή

Ακριβές Απόσπασμα
Ο Δήμαρχος Ψαρών

Υπογραφές

Κωνσταντίνος Βρατσάνος